

U.

***UESSON, Anton**, omavalitsustege-
lane, insener, on olnud Tallinna linna-
pea kuni 1934, abilinnapea 1934—38,
ühtlasi linna majandus- ja rahandusosa-
konna juhataja a-st 1934. Uue Linna-
seaduse kehtimahakkamisest (mais 1938)
peale on U. Tallinna linnapeaks (ülem-
linnapea kõrval); samuti on ta kogu aeg
olnud Tallinna linnavolikogu liikmeks.
Viimaseil a-il on U-i kaasjuhtimisel in-
tensiivselt jätkatud Tallinna linna kava-
kohast väljaarendamist ning on ms. ehi-
tatud Härjapea kollektor, Pirita tee,
kesklinna ümber kulgev roheline vööde,
koolimaju, laste- ja vanadekodusid, haig-
laid jne. U. on olnud I Riigikogu liige
tööerakonna rühmas 1920—22, Rahvus-
kogu I koja liige Tallinna valimisring-
konnast 1937. a. ja Riiginõukogu liige
linnaomavalitsuste esindajana a-st 1938,
kuuludes s. a-st uue Põhiseaduse ellu-
viimise rahvarinde keskjuhatuse koos-
seisu. Kirjastus-osaühingu „Vaba Maa“
ja E. Linnadeliidu juhatuse esimehena
ning Balti riikide linnade liitude komitee
liikmena on ta teotsenud tänini. Tallinna
Ajaloo Seltsi esimees on U. selle asuta-
misest a. 1933 peale, Insenerikoja esi-
mees a-st 1935, Isamaaliidu keskjuha-
tuse abiesimehi ja Tallinna komitee
esimees a-st 1935, Allveelaevastiku Siht-
kapitali komitee juhatuse esimees a-st
1933, sanatoorium „Kloostrimetsa“ di-
rektoriumi esimees a-st 1924, Tallinna
Vabatahtliku Kodanliku Õhukaitse Ühin-
gu esimees a-st 1937 ja Noorte Kotkaste
Tallinna Maleva vanem a-st 1930. Ka
on U. olnud aktiivselt tegev Balti rah-
vaste lähendamiseks asutatud organi-
satsioonides — Eesti-Leedu Ühingu
asutajaliikmena ja esimehena a-st 1931,
Eesti-Läti Ühingu ja Balti riikide
(Eesti-Läti-Leedu) sõprusühingute koos-
töötöburoos juhatuse liikmena, peale selle
Eesti-Rootsi Ühingu ja Eesti-Tšehho-
slovakkia Ühingu juhatuse liikmena.
Ms. on U. Tallinna Meestelaulu Seltsi
(a-st 1929), Tallinna Vabatahtliku Tule-
tõrje Ühingu (a-st 1932) ja Tallinna
Eesti Põllumeeste Seltsi (a-st 1939) au-
liige.

„Rahvaleht“ 1939, nr. 10, 11; Pvl.
1939, nr. 12; „Uus Eesti“ 1939, nr. 11 ja
isikl. saadud andmed. T.

UEXKÜLL VON GÜLDENBAND(T),
Alexander Karl Abraham, parun, Liivi-
maa kuberner, sünd. 20. II 1840 vkj.

Peterburis ohvitseri pojana, lõpetas
1860 keiserliku õigusteadusekooli seals.
ja õppis paar a. Saksa ülikoolis; ta sai
1862 kohtuministeeriumi III departe-
mangu, järgmisel a-l senati ja 1868
senati ülemprokuröri kantselei ametni-
kuks. Töötanud mitmes ametiasutises,
oli ta 1872—74 Liivimaa asekuberner
ning 1874—82 Liivimaa kuberner. A-l
1888 sai U. senaatoriks ja toimis 1891—
—96 ev. luteri usu kindralkonsistoori-
umi presidendina, 1896—99 siseministri
abina ja a-st 1900 riiginõukogu liik-
mena; surn. 10. VII 1912 vkj. Peter-
buris. — Liivimaa kubernerina suhtus
U. eesti ja läti rahvuslikku liikumisse
sallivalt. 1870-ndate a-te lõpul ja 1880-
ndate a-te alguses, mil C. R. Jakobson'i
(vt.) tegevus tõi eesti rahvuspoliitilisse
võitlusse erilise hoo, suunas ärevusse sat-
tunud Liivimaa rüütelkond oma vastu-
löögid eriti eesti rahvusliku trükisõna
(„Sakala“, „Tartu Eesti Seitungi“ jt.)
vastu. Paluti kuberneril ära keelata ka
vallavanemate konverentsid ja uute eesti
ja läti seltside asutamine ning võtta se-
niste seltside tegevus politsei kindlama
valve alla. Et U. ei võtnud tarvitusele
ettepandud survevahendeid eesti ja läti
rahvusliku liikumise pidurdamiseks, tõs-
tis rüütelkond 1881 tema peale sisemi-
nistri ja keisri juures kaebuse, mis mõ-
jus kaasa ta lahkumiseks kubeneri ko-
halt. U-i kuberneriks oleku ajal algas
N. A. Manassein'i (vt.) revisjon ja
pandi 1877. a. Baltimail kehtima ka
Vene linnaseadus.

U-i teenistusleht ERKA-s; Geneal.
Handb., Estland I, 7/8 [1936?], lk. 505;
H. K r u u s, Liivimaa rüütelkonna võit-
lus eesti rahvusliku trükisõna vastu
1879.—1883. a. („Looming“ 1929, nr. 4);
A. v. T o b i e n, Die livländische Ritter-
schaft I (1925); Revalsehe Ztg. 1912,
nr. 159 j. L. K.

***UIBOPUU, Arthur**, majandustege-
lane, oli „A./S. Tallinna Krediitpanga“
direktoriks enda surmani 2. IV 1930 ukj.
Tallinnas.

Pvl. 1930, nr. 93.

ULRICH, Wilhelm Otto Kornelius
Alexander v., Eestimaa kuberner, sünd.
19. X 1810 vkj. Tartumaal Vaimastvere
mõisas aadliku pojana, õppis Tartu
gümnaasiumis ja 1825—31 Peterburis
sõjaväeinseneride koolis, mille kursuse